

การศึกษาการแสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อมาทำงานในเมือง
ของแรงงานต่างถิ่นในจังหวัดชลบุรี

นางประไพศรี สุภีโพธิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-024-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY ON INFORMATION-SEEKING OF MIGRANTS WHO
SEEK JOB IN CHON BURI

Mrs.Prapaisri Supeepothi

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Mass Communication

Graduate School

ISBN 974-636-024-8

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการแสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อมาทำงานในเมืองของ
แรงงานต่างถิ่นในจังหวัดชลบุรี

โดย

นางประไพศรี สุภีโพธิ์

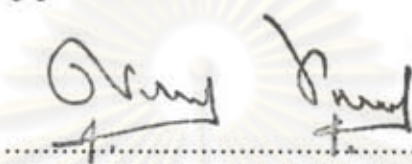
ภาควิชา

การสื่อสารมวลชน

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ นพ.ศุภวัฒน์ ชุติววงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

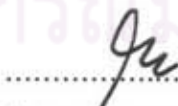
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน สุชาโต)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ)

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ประไพศรี สุภักดิ์ : การศึกษาการแสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อมาทำงานในเมืองของแรงงานต่างถิ่นในจังหวัดชลบุรี (A STUDY ON INFORMATION-SEEKING OF MIGRANTS WHO SEEK JOB IN CHON BURI) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 143 หน้า.

ISBN 974-636-024-8.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกรุงเทพฯ ที่มีผลต่อความปรารถนาในการมาทำงานต่างถิ่น พฤติกรรมการแสวงหาข้อมูลข่าวสารและศึกษาการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจมาทำงานในเมืองของแรงงานต่างถิ่น แนวทางในการศึกษา คือ แนววัฒนธรรมศึกษา วิธีการเก็บข้อมูล ได้อาศัยการประยุกต์ใช้วิธีการแบบชาติพันธุ์วิทยา ซึ่งประกอบด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกรุงเทพฯ ในด้านบวกเกี่ยวกับรายได้และชีวิตความเป็นอยู่มีผลต่อความปรารถนาในการมาทำงาน และรับรู้ข้อมูลด้านลบเกี่ยวกับอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินมีผลต่อการไม่ปรารถนามาทำงานในเมือง โดยพบว่าสื่อบุคคลให้ข้อมูลด้านบวกมากกว่าสื่อมวลชน และพบว่าสื่อมวลชนให้ข้อมูลด้านลบมากกว่าสื่อบุคคล

พฤติกรรมการแสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อมาทำงานต่างถิ่น พบว่าแรงงานต่างถิ่นที่มีความปรารถนาในการมาทำงานต่างถิ่นแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการแสวงหาข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน และพบว่าแรงงานต่างถิ่นแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการทำงานในเมืองจากการสื่อสารระหว่างบุคคลมากที่สุด เนื่องจากมีความเชื่อถือ และมีโอกาสเข้าถึงมากที่สุด โดยสื่อมวลชนมีบทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสารที่ต้องการน้อยมาก

บทบาทของการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจมาทำงานในเมือง ประกอบไปด้วยบทบาทสำคัญ 3 ประการคือ การให้ข้อมูลข่าวสาร ให้ความช่วยเหลือ และผู้มีอำนาจสูงสุดในครอบครัวอนุญาตให้มาทำงานต่างถิ่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน.....
สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน.....
ปีการศึกษา.....2539.....

ลายมือชื่อนิติกร.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

##C650615 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD : PERCEPTION/INFORMATION-SEEKING BEHAVIOR/MIGRATION

PRAPAISRI SUPEEPOTHI : A STUDY ON INFORMATION-SEEKING OF MIGRANTS WHO SEEK JOB IN CHON BURI. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.UBONRAT SIRIYUVASAK, Ph.D., 143 PP. ISBN 974-636-024-8.

The objective of this research is to study and investigate the influence of the mass media on the desires of the migrant workers in moving to live and work in Chonburi. This study focuses on the cultural behavior of migrants from various locations. The method of research is ethnography by means of guided in-depth interview.

The research findings are as followed ; the positive perception on the income and livelihood from the mass media and interpersonal communication resulted in the desirability to work in the city, the negative perception on the insecurity on their live and property resulted in the un-desirability to work in the city. The study also found that interpersonal communication provided more positive information as opposed to the mass media.

It is found that the migrant workers who are differed in their migrating desires have different information-seeking behavior. It is also found that the interpersonal communication is the major source of the required information that the migrants have and is considered reliable while the mass media do not give the required information.

From the finding it could be concluded that to make migrating decision, the migrants need support from their interpersonal network in the 3 following areas; information on the city, assistant on accommodation and financial support (if needed), and consent from their families.

ภาควิชา..... การสื่อสารมวลชน.....

สาขาวิชา..... การสื่อสารมวลชน.....

ปีการศึกษา..... 2539.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยชิ้นนี้ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งในด้านการทำงาน การทำวิจัย ความเข้าใจในวิถีคิด การกระทำสิ่งต่างๆ ของมนุษย์อย่างมากมาย นับเป็นบทเรียนที่มีคุณค่ายิ่งบทเรียนหนึ่งในชีวิตของผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ให้ความรู้ ให้แนวทาง ให้กำลังใจและประทับประคอง จนกระทั่งวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ ความรู้ วิธีการทำงาน และคำแนะนำสั่งสอนของอาจารย์มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปใช้เป็น ข้อคิดในการทำงานในอนาคต

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน สุชาโต ประธานกรรมการและรองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ให้ความรู้ให้กำลังใจมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณแรงงานต่างถิ่นทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการตอบคำถาม ให้ความช่วยเหลือในการอธิบายสิ่งต่างๆ ให้ทราบ ให้น้ำใจและมีมิตรภาพที่อบอุ่นผู้วิจัยด้วยความซาบซึ้งและขอบพระคุณอย่างที่สุด

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความรู้ อบรมสั่งสอนตลอดระยะเวลาที่ศึกษา ขอขอบพระคุณบริษัทผลิตภัณฑ์คาร์บอนไทย จำกัด และบริษัทโกลด์เครสท์ เอ็นจิเนียริงเซอร์วิส จำกัด ที่สนับสนุนด้านอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้สำนักงาน ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำวิทยานิพนธ์

สำคัญที่สุดขอขอบพระคุณ ครอบครัวสี่ละสะนา ที่ได้ให้ที่อยู่อาศัย และให้การสนับสนุนในทุกด้านตลอดระยะเวลายาวนานที่ศึกษา และขอขอบพระคุณแม่ เพื่อนๆ พี่น้อง ทุกท่านที่เป็นกำลังใจจนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้

สารบัญ

	หน้า
หน้าบทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่ 1	
ความสำคัญของการแสวงหาข้อมูลข่าวสารกับแรงงานต่างถิ่น	
1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
3. ขอบเขตของการศึกษา.....	5
4. นิยามศัพท์.....	6
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2	
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการแสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อการทำงานต่างถิ่น	
1. แนวคิดเรื่องความผูกพันของครอบครัวและเครือข่ายทางสังคมที่มีส่วนต่อการตัดสินใจ..	8
1.1 ความผูกพันต่อครอบครัว หมู่บ้าน ชุมชน กับการย้ายถิ่น.....	8
1.2 เครือข่ายทางสังคมกับความช่วยเหลือในการย้ายถิ่น.....	11
1.3 แนวคิดรูปแบบของความขัดแย้งในการตัดสินใจ.....	12
1.4 บทบาทหน้าที่ของสื่อ.....	13
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
2.1 งานวิจัยเกี่ยวกับสื่อบุคคลและสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่น.....	14
2.2 งานวิจัยเกี่ยวกับเครือข่ายทางสังคมต่อการย้ายถิ่น.....	15

บทที่ 3	หน้า
ระเบียบวิธีวิจัย	
1. รูปแบบการศึกษา.....	17
2. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา.....	17
3. กลุ่มตัวอย่างและวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	18
4. การเก็บข้อมูล.....	19
5. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลภาคสนาม.....	20
6. การจำแนกข้อมูล.....	21
7. การนำเสนอข้อมูล.....	21
บทที่ 4	
ภูมิหลังและสภาพทางเศรษฐกิจสังคมของผู้มาทำงานต่างถิ่น	
1. เพศ.....	25
2. อายุ.....	25
3. ภูมิลำเนา.....	27
4. สถานภาพสมรส.....	29
5. ระดับการศึกษา.....	29
6. จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เดินทางมาทำงานต่างถิ่นครั้งแรกด้วยกัน.....	30
7. อาชีพเดิมก่อนมาทำงานต่างถิ่น.....	32
8. จำนวนที่ดินทำกิน.....	32
9. ฐานะทางเศรษฐกิจ.....	33
บทที่ 5	
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกรุงเทพฯ	
1. แหล่งข้อมูลข่าวสารที่ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกรุงเทพฯ.....	35
2. ประเภทของเนื้อหาข่าวสารที่เปิดรับที่มีผลต่อการรับรู้.....	56
3. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกรุงเทพฯ จากสื่อบุคคลและสื่อมวลชนที่มีผลต่อ ความปรารถนาในการมาทำงานต่างถิ่น.....	67

บทที่ 6	หน้า
การแสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อการมาทำงานต่างถิ่น	
1. แหล่งข้อมูลข่าวสารในการมาทำงานต่างถิ่นครั้งแรก.....	71
2. วิธีการแสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อการมาทำงานต่างถิ่นครั้งแรก.....	76
3. พฤติกรรมการแสวงหาข้อมูลข่าวสารของผู้ที่มีความปรารถนาในการมาทำงานต่างถิ่น แตกต่างกัน.....	77
 บทที่ 7	
การสื่อสารระหว่างบุคคลกับความสำคัญของการมาทำงานต่างถิ่น	
1. สื่อบุคคลในฐานะเป็นแรงจูงใจ.....	84
2. สื่อบุคคลในฐานะเป็นผู้สนับสนุนการมาทำงานต่างถิ่น.....	89
3. สื่อบุคคลในฐานะผู้ทำหน้าที่ในการตัดสินใจในการมาทำงานต่างถิ่น.....	92
4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ.....	95
5. เปรียบเทียบผลการศึกษาที่ได้กับแนวคิดที่นำมาใช้ในการวิจัย.....	96
 บทที่ 8	
สรุปผลการวิจัย อภิปรายและเสนอแนะ	
1. ข้อมูลด้านประชากรของแรงงานต่างถิ่น.....	100
2. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกรุงเทพฯ.....	100
3. การแสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อการมาทำงานต่างถิ่น.....	101
4. ความสำคัญของสื่อบุคคลต่อการมาทำงานต่างถิ่น.....	102
5. การแสวงหาข่าวสารจากสื่อบุคคล และสื่อสารมวลชนของผู้ที่มาทำงานต่างถิ่น.....	104
6. ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	106
7. ข้อเสนอแนะในด้านการวิจัย.....	106
 รายการอ้างอิง.....	109
ภาคผนวก.....	112
ประวัติผู้เขียน.....	143

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 ตารางแสดงจำนวนโรงงาน แรงงาน และจำนวนเงินทุนในจังหวัดชลบุรี ปี 2531-2538.....	4
ตารางที่ 3.1 ตารางแสดงวุฒิการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง.....	18
ตารางที่ 4.1 ตารางแสดงข้อมูลจำเพาะด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ของกลุ่มตัวอย่างเมื่อมาทำงานต่างถิ่นครั้งแรก.....	23
ตารางที่ 4.2 ตารางแสดงอายุของกลุ่มตัวอย่างเมื่อมาทำงานต่างถิ่นครั้งแรก.....	25
ตารางที่ 4.3 ตารางแสดงจำนวนผู้ย้ายถิ่นที่มีภูมิลำเนาในภาคต่าง ๆ จำแนกตามเพศ	27
ตารางที่ 4.4 ตารางแสดงระดับการศึกษาจำแนกตามเพศ.....	29
ตารางที่ 4.5 ตารางแสดงความต้องการทางการศึกษาแยกตามเพศ.....	30
ตารางที่ 4.6 ตารางแสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เดินทางมาทำงานต่างถิ่นครั้งแรก ด้วยกัน.....	30
ตารางที่ 4.7 ตารางแสดงอาชีพเดิมก่อนออกจากภูมิลำเนาอยู่ต่างถิ่นแยกตามเพศ.....	32
ตารางที่ 4.8 ตารางแสดงจำนวนที่ดินที่ถือครอง (ไร่)แยกตามเพศ.....	32
ตารางที่ 4.9 ตารางแสดงฐานะทางเศรษฐกิจแยกตามเพศ.....	33
ตารางที่ 5.1 ตารางแสดงแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกรุงเทพฯ.....	36
ตารางที่ 5.2 ตารางแสดงแหล่งข้อมูลข่าวสารสื่อบุคคลที่ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกรุงเทพฯ จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในกรุงเทพฯ.....	43
ตารางที่ 5.3 ตารางแสดงแหล่งข้อมูลข่าวสารสื่อมวลชนที่ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ กรุงเทพฯ แยกตามประเภทรายการ.....	44
ตารางที่ 5.4 ตารางแสดงประเภทของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกรุงเทพฯ ที่กลุ่มตัวอย่างได้รับ จากแหล่งข่าวสื่อบุคคล.....	45
ตารางที่ 5.5 ตารางแสดงประเภทของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกรุงเทพฯ ที่กลุ่มตัวอย่างได้รับ จากแหล่งข่าวสื่อมวลชน.....	51
ตารางที่ 5.6 ตารางแสดงประเภทของข้อมูลด้านบวกเกี่ยวกับการทำงานที่มีผลต่อการ รับรู้ในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับกรุงเทพฯ.....	56
ตารางที่ 5.7 ตารางแสดงประเภทของข้อมูลด้านลบเกี่ยวกับการทำงานที่มีผลต่อการ รับรู้ในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับกรุงเทพฯ.....	57

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 5.8 ตารางแสดงประเภทของข้อมูลด้านลบเกี่ยวกับรายได้ที่มีผลต่อการรับรู้ในด้านต่างๆ เกี่ยวกับกรุงเทพฯ.....	59
ตารางที่ 5.9 ตารางแสดงประเภทของข้อมูลด้านลบเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่มีผลต่อการรับรู้ในด้านต่างๆ เกี่ยวกับกรุงเทพฯ.....	60
ตารางที่ 5.10 ตารางแสดงประเภทของข้อมูลด้านบวกเกี่ยวกับการชีวิตความเป็นอยู่ที่มีผลต่อการรับรู้ในด้านต่างๆ เกี่ยวกับกรุงเทพฯ.....	61
ตารางที่ 5.11 ตารางแสดงประเภทของข้อมูลด้านลบเกี่ยวกับการชีวิตความเป็นอยู่ที่มีผลต่อการรับรู้ในด้านต่างๆ เกี่ยวกับกรุงเทพฯ.....	63
ตารางที่ 5.12 ตารางแสดงประเภทของข้อมูลด้านบวกในเรื่องอื่นๆ.....	64
ตารางที่ 5.13 ตารางแสดงประเภทของข้อมูลด้านลบเกี่ยวกับอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินที่มีผลต่อการรับรู้ในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับกรุงเทพฯ.....	65
ตารางที่ 5.14 ตารางแสดงข้อมูลข่าวสารที่ให้ข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อความปรารถนาในการมาทำงานต่างถิ่น.....	67
ตารางที่ 5.15 ตารางแสดงประเภทของข้อมูลข่าวสารต่าง ที่มีผลต่อความปรารถนาในการมาทำงานต่างถิ่น.....	68
ตารางที่ 6.1 ตารางแสดงแหล่งข้อมูลข่าวสารในการมาทำงานต่างถิ่นครั้งแรกของกลุ่มตัวอย่าง.....	71
ตารางที่ 6.2 ตารางแสดงวิธีการแสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อการมาทำงานต่างถิ่นครั้งแรกแยกตามแหล่งข่าวสาร.....	76
ตารางที่ 6.3 ตารางแสดงวิธีการแสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อการมาทำงานต่างถิ่น.....	77
ตารางที่ 7.1 ตารางแสดงผู้มีบทบาทในการตัดสินใจอย่างแท้จริง.....	93
ตารางที่ 7.2 ตารางแสดงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่างที่พ่อแม่ทำหน้าที่ในการตัดสินใจ.....	95

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ 2.1	แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสื่อบุคคล, สื่อมวลชน และการตัดสินใจในการทำงานต่างถิ่น.....	16
----------------	---	----

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย